

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

Sexuální zneužívání dětí v církvi

Iva Zárybnická

Katedra filosofie a teologie
ThLic. Ing. René Milfait, Th.D.

Sociální práce
Pastorační a sociální práce

Praha 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem Sexuální zneužívání v církvi napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů. Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 20.dubna 2011

Iva Zárbybnická

Bibliografická citace

Sexuální zneužívání v církvi: bakalářská práce / Iva Zárbynická ;
vedoucí práce: René Milfait. -- Praha, 2011. -- 57 s.

Anotace

Tato bakalářská práce pojednává o velmi aktuálním a bolestném tématu sexuálního zneužívání dětí v církvi. Práce ukazuje na specifika sexuálního zneužívání dětí v církvi a využívá přitom znalosti fenoménu nekomerčních i komerčních forem sexuálního zneužívání dětí. Sleduje perspektivu obětí, a to jak z pohledu nekomerčních tak i komerčních forem, a seznamuje s profilem typické oběti sexuálního zneužívání dětí v církvi, který se zčásti odlišuje od oběti sexuálního zneužívání, které neprobíhá v církvi. Zabývá se také specifickými druhy pomoci, která je pro tyto oběti dostupná a pro uzdravení poškozené dětské osobnosti i velmi důležitá. Stejně tak analyzuje jednotlivé případy z hlediska pachatelů a načrtává typologii pachatelů, opět z pohledu komerčního i nekomerčního zneužívání dětí a také vytváří profil pachatele v církvi. Nebojí se hledat, stanovovat a analyzovat příčiny takového závažného ubližování dětem. Nahlíží také na vývoj přístupu ze strany církve, která dříve tuto tematiku skoro přehlížela nebo nechtěla vidět. Mimo jiné také navrhuje potřebné změny jako cesty prevence, které jsou nezbytné proto, aby docházelo k méně případům sexuálního zneužívání dětí v církvi.

Klíčová slova

sexuální zneužívání církevních

Summary

This bachelor thesis deals with a topical and sorrowful theme, namely with child sexual abuse in the Church. The work indicates the specificity of child sexual abuse in the Church and in so doing it uses the knowledge commercial sexual exploitation of children and non-commercial forms of child sexual abuse. It observes the victim's perspective when using both perspectives, commercial and non-commercial, and it displays the profile of a characteristic sexually abused victim in the Church that can partly be differentiated from a sexually abused victim out of the Church. The thesis also handles with specific kinds of bailout which is available and very important for curing damaged child personality. As well, it analyses individual cases from the perpetrator's point of view and it delineates the typology of perpetrators again with regards to commercial and non-commercial forms of child sexual abuse and it also creates the profile of perpetrator in the Church. This work analyses the reasons for the relevant child maltreatment. It looks at the development of the approach of the Church to this theme. In relation to the fact the Church did not pay almost any attention to this topic, maybe consciously maybe not. Among others it suggests the needed changes as the prevention which may lead to the reduction of cases of child sexual abuse in the Church.

Keywords

sexual abuse church

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat ThLic. Ing. Renému Milfaitovi, Th.D. za odborné vedení mé práce, za veškerý čas, který věnoval mým konzultacím a za velmi cenné rady a podněty.

Obsah

Úvod.....	- 7 -
1 Základní pojmy.....	- 9 -
1.1 Sexuální zneužívání dětí	- 9 -
1.2 Fenomén komerční sexuální zneužívání dětí	- 10 -
1.2.1 Pornografie.....	- 10 -
1.2.2 Obchod s dětmi do sexuálního průmyslu	- 11 -
1.2.3 Prostituce	- 11 -
1.3 Dítě.....	- 12 -
2 Oběti.....	13
2.1 Oběti sexuálního zneužívání obecně.....	13
2.2 Oběti komerčního sexuálního zneužívání.....	13
2.2.1 Rizikové faktory.....	14
2.2.2 Rizikové děti.....	15
2.2.3 Rizikové situace	16
2.3 Profil oběti sexuálního zneužívání v církvi	17
3 Následky	20
3.1 Fyzické následky	22
3.2 Psychické následky	23
4 Pomoc obětem	25
4.1 Pomoc ze strany církve	26
5 Lidská práva.....	28
6 Pachatelé	30
6.1 Pokus o typologii.....	30
6.1.1 Typologie pachatelů dle Fridricha	31
6.1.2 Typologie pachatelů dle organizace KiZ	32
6.2 Pachatelé v duchovenském stavu	33
6.2.1 Pater Anton	34
6.2.2 Pater Bertham	35
6.2.3 Případy z médií	36
6.2.3 Chronologický přehled případů	39
6.2.4 Zpověď katolického kněze	41
6.2.5 Z oběti pachatelem.....	45
6.2.6 Co s pachateli po terapii?.....	45
6.3 Profil pachatelů v církvi	46
7 Příčiny	48
7.1 Samota	48
7.2 Sexuální orientace	49
7.3 Celibát a jeho role v sexuální zneužívání dětí	49
Závěr.....	53

Úvod

Důvod, proč jsem si zvolila toto téma sexuální zneužívání dětí v církvi pro svoji bakalářskou práci, je docela jednoduchý. O téma sexuální zneužívání dětí se zajímám už od prvního ročníku, poté co jsem absolvovala výběrový seminář Komerční sexuální zneužívání dětí, který vedl pan René Milfait, který se později stal i konzultantem mé práce.

Rozhodla jsem se psát o podobném tématu i svoji absolventskou práci, kterou jsem loni na VOŠ Jabok zdárně obhájila. Moje absolventská práce se jmenuje Účinná sociální pomoc obětem vykořisťování dětí v prostituci. Zkušenosti a situace v Německu a v České republice. Tehdy jsem se rozhodla zaměřit svojí práci na dětskou prostituci, protože jsem absolvovala měsíční praxi v německé organizaci KARO, která se zabývá pomocí pro děti v prostituci.

Od tématu sexuálního zneužívání dětí jsem nechtěla utéci, proto jsem přemýšlela, jaké téma s tímto zaměřením si zvolím pro svojí bakalářskou práci. Zrovna ve chvílích mého rozhodování propukl velký skandál v Irsku, kdy bylo obžalováno několik kněží ze sexuálního zneužívání dětí. To byl impuls, který mně dovedl k myšlence, že by nebylo od věci zaměřit svojí bakalářskou práci právě tímto směrem.

Cíl mé práce je tedy uvedení do problému sexuálního zneužívání dětí v církvi s ohledem na sexuální zneužívání dětí obecně.

V první kapitole této práce představím základní pojmy, které se budou v celé práci objevovat. Důležité je rozlišení mezi komerční a nekomerční formou sexuálního zneužívání a vyjasnění pojmu dítě tak, jak ho budu v celé práci chápat.

Druhá kapitola bude zaměřená na oběti sexuálního zneužívání dětí jak z pohledu komerčních, tak i nekomerčních forem, popíše rizikové faktory, děti a situace. Z toho se pokusím vytvořit specifický profil oběti, která je zneužívána duchovním pachatelem.

Kapitola následky bude velmi důležitá proto, abychom si uvědomili, jak je sexuální zneužívání dětí velmi těžkým činem, který na dětech dlouhodobě zanechá určité pozůstatky. Následky rozdělím i na psychické a fyzické.

Na následky navazuje kapitola, která se zabývá pomocí obětem sexuálního zneužívání. Popíši zde základní přístupy, kterými odborníci pomáhají těmto obětem.

Také se zaměřím na pomoc obětem, které jsou zneužívány duchovními pachateli, kterou v poslední době nabízí církve. Zmíním také, jaký byl přístup církve předtím, než začala obětem nabízet pomoc.

Následuje kapitola, která se bude v krátkosti zabývat lidskými právy. Zmíním základní Úmluvu o právech dítěte a trochu ji rozeberu.

Další kapitola je stěžejní z celé práce a to proto, že se zabývá pachateli. Na začátku této kapitoly se pokusím o typologii pachatelů v sexuálním zneužívání obecně, pak už se zaměřím na pachatele v duchovenském stavu. Popíši jednotlivé případy, které jsem sbírala z médií a knih. Zajímavá bude také podkapitola, ve které se pokusím popsat, co se stane s pachateli, kteří si odpykají svůj trest, absolvují terapii a rádi by nastoupili do práce, ale práce duchovního už pro ně nepřichází v úvahu. Na závěr kapitoly uvedu chronologický přehled sexuálního zneužívání dětí v církvi a pokusím se udělat ze všech případů analýzu, ze které pak vytvořím profil pachatele, který působí v církvi.

V poslední kapitole se zaměřím alespoň v krátkosti na příčiny, které přivedou pachatele z duchovního světa k tomu, aby začali sexuálně zneužívat děti. Nejvíce rozeberu celibát a pokusím se polemizovat o tom, zda má nebo nemá vliv na to, že duchovní začne sexuálně zneužívat děti.

Na závěr shrnu celou práci a to, zda bylo dosaženo cíle, který jsem si stanovila na začátku.

1 Základní pojmy

1.1 Sexuální zneužívání dětí

Na začátku práce je důležité představit si základní pojmy, které se budou v mé práci vyskytovat. Důležitým spojením je sexuální zneužívání dětí. Nejznámější a dle mého názoru nejvystižnější definice je ta, kterou dala dohromady zdravotní komise Rady Evropy z roku 1992, ve které se říká: „*Sexuální zneužití je nepatřičné vystavení dítěte pohlavním kontaktu, činnosti či chování. Zahrnuje jakékoli pohlavní dotýkání, styk nebo vykořisťování kýmkoliv, komu bylo dítě svěřeno do péče anebo kýmkoli, kdo dítě zneužívá. Takovou osobou může být rodič, příbuzný, přítel, odborný či dobrovolný pracovník či cizí osoba. Sexuální zneužívání se dělí na bezdotykové a dotykové. Bezdotykové zneužívání zahrnuje např. setkání s exhibicionisty a účast na sexuálních aktivitách, kde nedochází k žádnému tělesnému kontaktu, např. vystavování dítěte pornografickým videozáznamům. Kontaktní zneužívání je takové, kde dochází k pohlavnímu kontaktu, včetně laskání prsou a pohlavních orgánů, pohlavnímu styku, pohlavnímu styku orálnímu nebo análnímu.*“¹

Osobou, která může dítě zneužívat, jak z textu vychází, může být samozřejmě i duchovní, či jakýkoliv pastorační pracovník.

Sexuální zneužívání můžeme rozdělit i dle závažnosti a to takto:

- *nejméně závažné formy zneužívání*, kam patří například svlékání, líbání s pronikání jazyku do úst, sexuální dotyky, laskání genitálií
- *středně závažné formy zneužívání*, sem můžeme zařadit hnětení a líbání prsou, vnikání prsty či jinými předměty do vagíny či do anusu a dotýkání genitálií
- *velmi závažné formy zneužívání*, kam zařadíme orální styk, při kterém je dítě nuceno být aktivním účastníkem, či pohlavní a anální styk²

¹ Zdravotní komise Rady Evropy

² Hranice bezpečí, str. 7

Nutno říci, že pachatelé, kteří zneužívají děti nejsou pouze pedofilové. Jsou to lidé, kteří mají i jiné poruchy, než je pedofilie. O tomto tématu se ale více rozepíši v kapitole o pachatelích.

Většina případů sexuálního zneužívání dětí v církvi patří do nekomerčních forem, ale samozřejmě se může stát, že dítě může za sex s duchovním dostávat nějaké odměny, takže v tomto případě by toto zneužívání patřilo do komerčního sexuálního zneužívání dětí. V případech, které představím v kapitole o pachatelích, se dozvíme, že někteří pachatelé při aktech, kdy docházelo k sexuálním zneužíváním, děti i natáčeli nebo fotili, takovéto jednání spadá do pornografie, což je jedna z forem komerčního sexuálního zneužívání, které představím v následující podkapitole.

1.2 Fenomén komerční sexuální zneužívání dětí

Je třeba seznámit se i s fenoménem sexuálního zneužívání dětí. Jako komerční sexuální zneužívání dětí (CSEC – Commercial Sexual Exploitation of Children) se chápe „*každé užití dítěte k sexuálnímu účelu za finanční nebo jinou odměnu.*“ Lze rozlišit tři formy CSEC a to: dětskou prostituci, dětskou pornografii a obchod s dětmi pro sexuální průmysl.³ Krátce jednotlivé pojmy představím.

1.2.1 Pornografie

Podle Stockholmského kongresu lze dětskou pornografii definovat jako zobrazování dítěte při sexuální činnosti, spadá sem simulované nebo skutečné vystavování pohlavních orgánů a dále zvukové prostředky, které jakkoliv napodobují dětský hlas pro sexuální uspokojování uživatele. Dětská pornografie se vztahuje na pořizování – tedy výrobu, rozšiřování nebo používání takovýchto nahrávek.⁴

V Rámcovém rozhodnutí Rady Evropské unie č. 2004/68/SVV se hovoří o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii.

³ Stockholmský kongres, in: R.Milfait – Komerční sexualizované násilí na dětech

⁴ Stockholmský kongres, in: E. Vaníčková – Dětská prostituce, str. 3

Každý stát, který Úmluvu přijal, musí bojovat proti natáčení a nakládání s dětskou pornografií.⁵

1.2.2 Obchod s dětmi do sexuálního průmyslu

Při definici obchodování s dětmi budeme vycházet z definice obchodu s lidmi, kterou použijí z Palermského protokolu. Zde se uvádí: „za obchodování s dětmi jsou považovány všechny aktivity zahrnující získávání dětí za účelem sexuálního vykořisťování jakýmkoliv prostředky, např. únos, prodej, nákup, přemístění, poskytnutí útulku, fingované domácí práce, použití síly, moci a úplatků.“⁶ Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie hovoří o prodeji dětí a spojuje je rovněž s prostitucí.

1.2.3 Prostituce

Prostituci můžeme vymezit jako „řemeslné poskytování pohlavního styku za úplatu.“⁷

Podle Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, se dětskou prostitucí rozumí využívání dítěte k sexuálním aktivitám za úplatu či jakoukoli jinou protihodnotu.⁸

Prostitucí tedy budeme chápat jakékoliv sexuální činnosti, za které náleží úplata a to nejen finanční, ale i materiální, či jakákoliv protislужba, prospěch, nebo i ochrana či poskytnutí ubytování a stravy.

Velmi často dostávají děti za svoje služby pouze materiální dárky a to jenom například sladkosti nebo hračky.

⁵ Rámcové rozhodnutí Rady Evropy, č. 2004/68/SVV

⁶ Tzv. Palermský protokol, in: E. Vaníčková – Dětská prostituce, str. 3

⁷ E. Vaníčková - Malá encyklopedie zneužívaného a zanedbávaného dítěte –, str. 14

⁸ Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte

U dětské prostituce je další problém a to ten, že děti se často nevyznají v hodnotě peněz a neví, jak velké peníze se v jejich „práci“ točí. Proto se může stát, že za služby, za které by klient normálně zaplatit i tisíce korun, děti dostanou balíček bonbonů.

1.3 Dítě

Jelikož je moje práce zaměřená hlavně na sexuální zneužívání dětí, je třeba si vymežit i chápání pojmu dítě. Do kolika let je dítě dítětem? Budu se řídit mezinárodní Úmluvou o právech dítěte, ve které se říká, že *„dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.“*⁹ Náš právní řád se zcela shoduje s touto Úmluvou, takže pokud budu ve své práci zmiňovat dítě, vždy budu mít na mysli osoby mladší 18 let.

⁹ Úmluva o právech dítěte – článek 1

2 Oběti

2.1 Oběti sexuálního zneužívání obecně

Ze začátku této kapitoly je důležité si uvést nějaké základní věci týkající se obětí sexuálního zneužívání obecně. Dále popíši, které děti jsou nejvíce ohrožené, jaké jsou rizikové faktory a situace a také rozdíly v tom, když jsou zneužívány děvčata nebo chlapci. Na závěr této kapitoly se pokusím specifikovat profil oběti sexuálně zneužívaných dětí v církvi.

Dívky bývají častěji zneužity někým z rodiny, sexuální zneužívání probíhá nejčastěji doma. Dívky bývají zneužívány opakovaně jedním pachatelem. Pokud jsou zneužívány děvčata, častěji se s tím někomu svěří.

Pokud někdo zneužívá chlapce, bývá to často osoba naprosto cizí a k zneužívání dochází náhodně na jakýchkoliv místech. Pachatelé chlapce zneužijí ve valné většině pouze jednou. Se sexuálním zneužíváním se chlapci méně svěřují než dívky. Častěji jsou zneužívány dívky, než chlapci.¹⁰

Věk dětí se pohybuje kolem 11 až 14 let.

2.2 Oběti komerčního sexuálního zneužívání

Další podkapitolou už specificky zaměřenou jsou oběti komerčního sexuálního zneužívání. Jak jsem již zmiňovala na začátku své práce do komerčního sexuálního zneužívání dětí patří prostituce, pornografie a obchod s dětmi.

Je jisté, že děti, které se cítí dobře, jsou si jisté samy sebou, svojí vlastní rodinou a okolím, nemají důvod vstupovat do prostituce a zřejmě se ani nestanou objektem zájmu sexuálních zneuživatelů.

¹⁰ E. Vaničková - Sexuální zneužívání dětí I.díl, str. 43

2.2.1 Rizikové faktory

Ve chvíli, kdy dítě není s něčím u sebe nebo u rodiny, ve škole, ve svém okolí spokojeno, je zde možnost, že se může nechat strhnout k prodávání sebe sama. Takovéto momenty lze nazvat jako rizikové faktory a patří mezi ně mimo jiné ekonomická chudoba. Zde bych ráda uvedla, že děti mají tendence porovnávat sebe a okolí – svoje spolužáky a kamarády. Pokud uvidí, že jeho kamarádi zrovna nosí značkové drahé oblečení, používají nejnovější mobilní telefony a mp3 přehrávače a on na tyto věci nemá prostředky, logicky začne přemýšlet o tom, kde na ně získat peníze. A prostituce a pornografie se zdají být jako velmi jednoduchá a výnosná „brigáda“.

Mezi rizikové faktory dále patří osobní zkušenost se sexuálním zneužíváním, diskriminace, perzekuce, nerovné postavení dívek a chlapců ve společnosti, všechny formy interpersonálního a organizovaného násilí, rozšíření infekce HIV/AIDS, dysfunkční a selhávající rodina, vzestup kriminality a nedostatečné naplňování práv dítěte.¹¹

Osobní zkušenost se sexuálním zneužíváním v dětství je jeden z nejrizikovějších faktorů, který si s sebou dítě nese i do dalšího života. U dítěte, které bylo už jednou zneužito, je velká pravděpodobnost, že se to stane znovu. Ráda bych zde uvedla některé výsledky retrospektivní studie - Sexuální zneužívání dětí v ČR. Tuto studii provedli v roce 1998 pánové Pöthe a Csémy.

Pro tuto studii si pánové vybrali definici Zdravotní komise rady Evropy z roku 1992, která zní: *„Pod pohlavním zneužitím dítěte rozumíme zapojení dětí, kterým je 15 a méně let, do jakýchkoli aktivit, jež mají za cíl sexuální uspokojení jiné osoby. Jde o aktivity, kterým děti nemohou plně rozumět, a tudíž k nim ani nemohou dát vědomý souhlas.“*¹²

¹¹ R. Milfait – Komerční sexualizované násilí na dětech, str. 26

¹² P. Pöthe - Sexuální zneužívání dětí v ČR - retrospektivní studie

Z celkového vzorku osob 1112, které odpověděli na jejich otázky, uvedlo 25,7% (286 lidí), že v dětství zažili jednu z forem sexuálního zneužívání.

Z respondentů, kteří uvedli zkušenost s CSA bylo 43,5% zneužito jednou, 35,6 % byli zneužiti dva a vícekrát stejným pachatelem a ve 20,8% byli respondenti zneužiti dva a vícekrát různými osobami.

Studie je také zajímavá tím, že se respondentů dotazovali na to, jak vnímají následky zneužívání. Zda mají pocit, že sexuálním zneužíváním v dětství trpěli. Kladně odpovědělo až 71,4% respondentů, u kterých zneužití zahrnovalo tělesnou penetraci. Intenzita subjektivně prožívaných následků zneužití se výrazně lišila podle charakteru zneužití. Následky, se kterými se dlouho nevyrovnali, pociťovalo 22,9% z těch respondentů, kteří byli zneužiti kontaktní formou a 42,9% z těch, u kterých zneužití zahrnovalo tělesnou penetraci. Trvalé, celoživotní psychické následky prožívá 21,4% respondentů zneužitých penetrací.¹³

I na výsledcích této studie se ukazuje, jak těžké následky sexuálně zneužité děti vnímají. Je tedy třeba důkladná prevence a snaha bojovat o to, aby se počet dětí, které byly sexuálně zneužity, snížil.

2.2.2 Rizikové děti

Některé typy dětí jsou pro pachatele komerčního sexuálního zneužívání více lákavé než jiné děti. Tyto typy dětí jsou označovány jako „obětní typy“ a po dotazování pachatelů mezi takovéto typy patří děti, které vypadají nevinně, jsou zajímavě nebo zvláště oblečeny, zdá se, že jsou důvěřiví a chybí jim již zmiňovaná sebedůvěra. Mohou to být i děti, které se zdají tělesně, duševně nebo duchovně zanedbané. Dále děti, které jsou přehnaně stydlivé a mají odstup od sexuality.

¹³ P. Pöthe - Sexuální zneužívání dětí v ČR - retrospektivní studie

Nebo naopak mohou být ohroženy děti hodně důvěřivé a děti, které se nachází v blízkosti pachatele.¹⁴

Jak vyplývá z výše uvedeného, existují děti, které jsou ohroženy větším nebezpečím a to takovým, že se z nich stanou děti působící v prostituci, pornografii nebo se stanou obětí obchodu s dětmi. Tyto děti lze nazvat „rizikové děti“ a je velmi těžké uvádět typologii.

V zásadě mezi tyto děti patří ty, které jsou v kontaktu s lidmi, kteří pracují v těchto oborech – například pokud se narodí dítě již prostituující matce – toto dítě pak převezme prostituci jako životní vzorec.

2.2.3 Rizikové situace

V dnešní době stále vyspělejších technologií mají děti možnost na internetu najít spoustu webových stránek s nevhodným obsahem, kde mohou vidět právě dětskou pornografii, či najít nabídky k prostituci. Nejen díky internetu mají děti možnost vidět kolem sebe spoustu reklamy, ve které nechybí sexuální obsah. Například stačí jet metrem, které je různě polepeno samolepkami se sexuální tematikou a lákající na webové stránky se sexuálním obsahem. Tyto situace se dají označit jako „rizikové“ a samozřejmě mezi ně nepatří pouze počítačová komunikace a internet.

V současnosti se velmi rozjelo chování kuplířů nazvané *grooming*. Jedná se o takové situace, kdy kuplíři většinou vystupující pod jinými jmény, kontaktují děti po internetu pomocí různých chatů a domlouvají si s nimi schůzky pod různými záminkami a následně je přesvědčí nebo donutí k sexuálním aktivitám.

K takové rizikové situaci mohou i dost dobře patřit místa, kde mají děti možnost setkat se s potencionálními sexuálními zneužiteli. Jsou to bazény a různá koupaliště, která jsou vhodným místem pro pedofily, jelikož zde mají možnost často pozorovat své budoucí oběti a posléze je i oslovit.

¹⁴ R. Milfait – Komerční sexualizované násilí na dětech str. 27

Můžeme sem zařadit i rodiny, které neplní svoji funkci – rodiče se nechovají jako rodiče a jakýmkoliv způsobem zanedbávají svoje dítě, bijí svoje dítě. Jde samozřejmě také o to, jak se rodiče chovají k sobě – např. na dítě určitě nepůsobí dobře, pokud je svědkem toho, že jeho matka je oběť domácího násilí. Rodiče znamenají pro dítě vzor do života, proto ho také velmi negativně a rizikově může ovlivnit jakákoliv závislost jednoho nebo obou rodičů (alkohol, drogy, automaty, ale jistě i workoholismus). Aby rodina jako taková správně fungovala je důležité mít kontakt i s okolím a neizolovat se od nich. I odstup od okolí může znamenat jakousi nefunkčnost a může vést k riziku.¹⁵

V jednom rozhovoru pro noviny Domino odpověděla Cathrin Schauer, zakladatelka německé organizace na pomoc ženám a dětem v prostituci, na otázku, „*týká se dětská prostituce a komerční zneužívání dětí některé konkrétní skupiny?*“ takto: „*Vůbec ne. Možná je to u některých skupin častější, ale to je dáno sociálními podmínkami a opět zákony. Ale obchod s dětmi může potkat každé dítě. Je to otázka nabídky a poptávky.*“¹⁶

S tímto výrokem se dá určitě souhlasit a podle mne jsou výstižné zejména dvě poslední věty. Pro nás všechny je velmi důležité uvědomit si, že se dětská prostituce, pornografie a obchod s dětmi, může přihodit každému dítěti – záleží na mnoha okolnostech a faktorech, které jsou popsány výše.

2.3 Profil oběti sexuálního zneužívání v církvi

Téma sexuální zneužívání dětí bylo už několikrát popsáno, jak u nás v České republice, kde vyšlo několik velmi vysoce odborných knih, tak i ve světové literatuře. Avšak zdrojů specificky zaměřených na dětské oběti sexuálního zneužívání, které je prováděno jejich duchovními, je velmi málo.

¹⁵ R. Milfait – Komerční sexualizované násilí na dětech, str. 28

¹⁶ D. Schneiderová – Noviny Domino, rozhovor s Cathrin Schauer

Proto jsem se rozhodla, že se pokusím vytvořit profil oběti, který bude čerpat z příkladů, které jsem uvedu v kapitole zaměřené na pachatele.

Ve většině případů jsou oběťmi chlapci a to v předpubertálním nebo pubertálním věku – asi kolem 11 až 17 let. Výjimkami nejsou ani mladší a úplně malí chlapci, třeba i pětiletí. Starší chlapci pro tyto pachatele většinou už nejsou tak žádoucí a přitažliví, protože jak se dozvíte v následující kapitole, většina pachatelů jsou zafixovaní pedofilové.

Samozřejmě, že zneužívaná jsou i děvčata, z našich příkladů ale více vyplývá, že pachatelé preferují chlapce. Pokud už jsou zneužívaná děvčata, tak ve starším školním věku či dorostovém období. To jsou případy, kdy nejsou pachatelé zafixovanými pedofily, ale spíše regresivními pachateli a více je přitahují dívky, které už ale vypadají jako ženy. Jedná se tedy o věk kolem 12 – 16 let.

Nejvíce ohrožené jsou děti, které jsou nějakým způsobem oproti ostatním slabí. Například jim chybí jeden z rodičů, nemají blízkého kamaráda, nebo se cítí osamocení a smutní.

Všimla jsem si také, že často byli oběti zneužíváni v internátní škole. Pro pachatele je samozřejmě jednodušší, pokud je dítě z dosahu rodičů, navíc dobře zná prostředí a pozici, kterou dítě v kolektivu zastává. Dítě může být outsiderem, proto je rádo, že mu někdo věnuje pozornost. Ve většině případů dítě svému duchovnímu bezmezně věří a má ho velmi rádo.

Sexuální zneužívání dětí v církvi je většinou dlouhodobá záležitost. To znamená, že pokud nějaký duchovní začne zneužívat dítě, většinou to není jednorázová záležitost, ale zneužívá ho dlouhodobě, po dobu několika měsíců, někdy i let.

V několika případech se objeví i následná péče pro oběti, která však není a dříve rozhodně nebyla standardem pro sexuálně zneužívané děti. V jednom z případů se dokonce nadřízení pachatele shodují na tom, že je ani nenapadlo, že by dítě nějakou pomoc vůbec potřebovalo.

V současné době je už tato situace lepší a oběti mají k dispozici psychology, či psychoterapeuty, které jim často nabízí právě zařízení, ve kterém pachatel pracoval.

Více o tom, jak lze dítěte, které bylo sexuálně zneužíváno duchovním pomoci, popisují v kapitole nazvané Následky.

Srovnání

Pokud bychom chtěli hledat rozdíly v profilu obětí sexuálně zneužívaných dětí a profilu obětí, kteří jsou navíc zneužíváni duchovním, jeden z těch největších je, že v duchovní pachatelé více vyhledávají chlapce, než dívky. Věková hranice bývá většinou stejná, u dětí sexuálně zneužívaných je možná širší věkový rozptyl než u zneužívaných v církvi.

Zásadním rozdílem samozřejmě je, že v komerčním sexuálním zneužívání dětí si pachatelé sami vybírají děti, které zneužijí, většinou podle toho, jak se jim dané dítě líbí. Konkrétně například u prostituce, mají možnost vybrat si dítě, které jim vyhovuje jak vzhledově, tak například věkově. Děti k nim nemusí mít důvěru, často je ani pořádně neznají a může se jednat pouze o jednorázové zneužití.

Pokud jsou pachatelé duchovní, dítě je velmi dobře zná, ve většině případů k němu má velkou důvěru, někdy až tak velkou, že si ho dokonce zbožšťuje a zneužívání se táhne dlouho dobu, třeba i po několik let. Pachatelé a celá církev by si měli uvědomit, že mohou sexuálním zneužíváním způsobit také to, že se dítě dostane do komerčních forem sexuálního zneužívání. Jakmile je už dítě jednou zneužito, může se stát, že si přestane vážit samo sebe a to už je jen krůček od toho, aby se zapletlo s kuplířem či někým, kdo například natáčí dětskou pornografii.

Je zajímavé, že se jako jeden obecný faktor souboru příčin uvádí nedostatečná či plně chybějící sexuální výchova. Nicméně v církvi se o sexualitě hovoří a existuje zde velmi přísná sexuální morálka. Pak ti, kdo ji předkládají a v jistém ohledu dodržují, sami zneužívají děti a někteří představitelé to byli schopni zakrývat.

3 Následky

Následky, které sexuální zneužívání zanechá na dětech, jsou obrovské. Patří k důležitým aspektům posouzení problematiky. Jak jsem také mohla pozorovat církev většinou neřešila, co se stane s obětí po zneužívání dál, tedy jaké si ponese následky do dalšího života. A to je podle mne zásadní problém, protože jak si ukážeme dál, to co si dítě z sexuálního zneužívání nese dál, jsou pro nás často nepředstavitelné překážky v běžném životě a škody, které na dětech zanechá pak musí oběti často řešit celý život.

Přístup církví k zneužívaným dětem byl takový, že se často snažily případy utajovat, nebo popírat, že by se něco takového mohlo stát. Dítěti, které vypovídalo nevěnovali velkou pozornost a ani moc důvěry. Čímž bylo dítě vlastně zraněno dvakrát. Poprvé jeho důvěru poranil kněz, který ho zneužíval a podruhé jeho nadřízení, kteří nevěřili jeho výpovědím, neboj jim nevěnovali pozornost, kterou měli.

Každý z nás si jistě umí představit, že sexuální zneužívání a navíc ještě v dětském věku, musí být v člověku hluboce zakořeněno – a to velmi negativně. Zvláště pak, když je dítě zneužito někým, komu věří a ke komu třeba i vzhlíží. Děti mají následky jak fyzického rázu, způsobené např. bitím, násilným pohlavním stykem, či jinými praktikami, které se sice často bolestivě, ale časem zahojí.

Samozřejmě dlouhodobější a v případě zneužívání dětí v církvi i častější, jsou následky psychické, které některé děti provází celý život. Navíc děti samy neví, jak své psychické stavy a pocity zvládnout, proto je dusí v sobě, což rozhodně není ta správná volba pro vyřešení jejich problému.

Sexuálně zneužívané dítě má problémy se vztahy obecně – se vztahem samo k sobě – k vlastnímu tělu a k vlastnímu já. Samozřejmě je narušen i vztah k druhým lidem – je pro ně těžké navazovat důvěru, protože většina jejich zkušeností s navázáním důvěry skončila tak, že je někdo zklamal. Někdo, komu věřili a vážili si ho.

Jak píše René Milfait ve své knize: „zneužívání deformuje pojetí společenských norem a morálky a představuje rizikový faktor pro rozvoj sociálněpatologického chování (prostituce, promiskuita, všechny formy závislosti, agresivní chování vůči druhým nebo vůči sobě, sebevražedné pokusy nebo dokonané sebevraždy).“¹⁷ Což je samozřejmě chování, které dítě ovlivňuje ve všech jeho složkách a je velmi těžké se ho zbavit, nebo přenaučit, zvláště když je na to dítě samo.

Každé dítě je jiné a na tom, co v jednotlivém dítěti zanechá sexuální zneužívání záleží na spoustě faktorů – mimo jiné i na věku, délce trvání zneužívání, způsob zneužívání, vztahu k osobě, která dítě zneužívá a dále také na osobních strategiích zvládnutí složitých situací – na ego obranných mechanismech. To jsou způsoby chování, které situaci vůbec neřeší ani nemění, mění se však způsob, jakým jedinec situaci vnímá. Tyto strategie má každý z nás a každý je používá trochu jinak. Ego obranné mechanismy by ale neměly převládat ve způsobech našeho reagování, jelikož v podstatě zastírají pravou situaci a nevedou k vyřešení problému.

Petr Pöthe se také rozepisuje o tom, že je důležité, zda byl zneužit chlapec, nebo dívka. Protože chlapec a dívka sexuální zneužívání jinak vnímají a hlavně se s ním jinak vyrovnávají.

Sexuálně zneužívání chlapci vyhledávají někoho, na kom provádí stejné věci, které byly prováděny jim. Chtějí získat moc a vládu nad někým, stejně tak, jak se to dělo jim. Tuto teorie potvrzuje i vyprávění kněze, který zneužíval děti, a sám byl v dětství zneužit. Popisuje pak, jak pozoroval, že se z oběti najednou stává pachatelem. Více o něm i o problematice, která dělá z oběti pachatele se věnuji v kapitole Pachatelé.

Děvčata, která byla sexuálně zneužívána, reagují opačným způsobem než chlapci. Nehledají nikoho, komu by ony samy ubližovali a částečně se snaží svoje bolesti utajit. Častěji prožívají posttraumatické stresové poruchy.¹⁸

¹⁷ R. Milfait - Komerční sexualizované násilí na dětech str. 61

¹⁸ P.Pöthe – Sexuální trauma v dětství, str. 5

Nesmíme zapomenout na primární a sekundární viktimizaci, které s dopady na dětské oběti rozhodně souvisí. Primární viktimizace znamená to, co se s dítětem děje právě v situaci, kdy se akt zneužívání děje. Je to ta bolest, újma, nechut' při samotném činu.

Sekundární viktimizace se sice neděje už přímo v aktu sexuálního zneužívání, ale není o nic méně závažná. Jsou to situace, kdy jsou děti často opakovaně vyslýchány policií a jinými pracovníky, také sem spadají prohlídky u lékařů, které pokud se týká například gynekologické prohlídky u děvčat, nejsou nikterak příjemné. Tato situace se stává snesitelnější, pokud výslechy a vyšetření provádí profesionálové, kteří vědí, jak se chovat a jednat v případě sexuálně zneužívaných dětí. Samozřejmě, pokud je tomu naopak, situace se stává ještě více nepříjemnou a dítě znovu a zbytečně zatěžuje.

3.1 Fyzické následky

První, co si každý z nás představí, když se řeknou fyzické následky, jsou asi choroby přenášené nechráněným sexuálním stykem. Patří sem AIDS, syfilis, kapavka a další zánětlivá onemocnění. Fyzickými následky, které jsou způsobeny přímým sexuálním stykem, zvláště násilným sexuálním stykem, nebo jinými akty, mohou být různá poranění genitálií, či rektální oblasti.

Následky donucení, či bití jsou různé modřiny, odřenin, podlitiny a v některých případech bohužel i různé řezné rány, či obtisky po škrcení.

V případech děvčat to může být těhotenství – samozřejmě velmi nechtěné těhotenství.

3.2 Psychické následky

Doktor Pöthe popisuje, že na základě výzkumu i klinické zkušenosti, mají lidé, kteří byli v dětství zneužiti v dospělosti větší možnost, že se u nich projeví psychiatrická porucha.

Neexistuje podle něj žádný model dítěte, který bychom mohli nazvat syndromem sexuálně zneužívaného dítěte.¹⁹

Catrin Schauer ve své knize *Kinder auf dem Strich* (Děti v prostituci), která se zabývá dětmi, které jsou v dětské prostituci, rozděluje psychické následky na krátkodobé a dlouhodobé. Mezi ty krátkodobé, které se projevují v době, kdy je dítě zneužívané patří hlavně emocionální reagování.

Nesmíme opomenout ani věčný strach a nepřátelství k ostatním, dále je to sexuální chování, které není typické pro věk dítěte, stejně tak jako sociální chování.

Děti trpí nejistotou, nízkou sebeúctou, často nemohou najít samy sebe, je pro ně těžké hrát role, které se od nich očekávají.

Oběti sexuálního zneužívání mají také problémy se spánkem, či s příjmem potravy, jsou depresivní, agresivní, nebo naopak úzkostné, mohou se stát závislými na alkoholu či drogách.

Dlouhodobé následky se projevují třeba až po letech, po tom, co proběhlo zneužití dítěte a o to více jsou v jedinci zakořeněné. Jsou tedy trvalé a je velmi obtížné se jich zbavit. Mezi tyto následky zahrneme depresivní nálady, sklon k poškozování sebe sama (někdy jsou to i pokusy o sebevraždu, nebo dokonaná sebevražda), neustálý strach. Děti mají poraněnou důvěru. Proto nevěří ani samy sobě, jejich sebeúcta je často nulová, nebo velmi nízká. Budování důvěry k někomu jinému je pro ně velmi obtížné, nebo se u nich naopak může vyskytovat potřeba být na někom závislý.²⁰

Zvláště v případech, kdy jsou děti zneužity svým duchovním, přichází i nejistota ve svou víru a ve víru v Boha. Dokážu si představit, že děti napadají otázky, jak to, co se stalo, mohl Bůh dopustit.

¹⁹ P.Pöthe – Sexuální trauma v dětství, str. 2

²⁰ C. Schauer – *Kinder auf dem Strich* str. 26

Podle mě jedna z nejzávažnějších psychických následků je posttraumatická stresová porucha, což je stav po traumatické, závažné situaci. Při této poruše se dítěti později jeho zážitky vrací, jakoby se opakují. Dítě znovuprožívá svoje pocity a stavy – a to se děje ve snech, nebo ve velmi živých vzpomínkách.

Dítě má pak tendenci vyhýbat se všemu, co trauma jenom vzdáleně připomíná – a to místům, lidem, nebo i situacím.²¹

²¹ R. Milfait - Komerční sexualizované násilí na dětech str. 62

4 Pomoc obětem

Tato kapitola se bude zabývat alespoň základními možnostmi pomoci obětem sexuálního zneužívání dětí. Tou první je samozřejmě možnost ta, že se děti obrátí na pomáhající organizace, které se specializují buď na krizovou pomoc dětem, nebo ještě lépe na organizace, které jsou zaměřené přímo na pomoc sexuálně zneužitým dětem. V České republice těchto organizací existuje opravdu jen málo a rozhodně neexistuje žádná, která by byla specializovaná přímo na pomoc obětem sexuálního zneužívání duchovním pachatelem.

Z pomáhajících organizací v České republice, můžeme uvést například Dům tří přání, Dětské krizové centrum v Praze. Důležitá je taky krizová telefonická pomoc. V Praze například působí Růžová linka, která pomáhá dětem a mladistvím ve stavu akutní krize. Když se podíváme za hranice například do Německa, můžeme jmenovat tyto organizace Kind im Zentrum nebo KIBS, což je organizace, která se zabývá speciálně pomocí pro sexuálně zneužívané muže.

Jednou z forem pomoci, kterou poskytují i pomáhající organizace, je psychoterapie. Je na každém psychoterapeutovi, jaký přístup terapie vybere. Každá terapeutická škola se také zaměřuje na něco jiného.

Na počátku každé terapie se musí oběť konfrontovat s problémem a prožitým zážitkem. Až poté, co dětský klient trauma uzná, může dojít k tomu, že se s ním začne vyrovnávat a může ho začít zpracovávat. Podle Pötheho: „*Znovuprožitím traumatických událostí v bezpečném prostředí získá oběť šanci dát událostem nový smysl.*”²² Tento přístup je kognitivní a dítě získává nový náhled na situaci, pokud si příběh vymyslí nově a jinak.

Jak dále píše Pöthe, nemusíme být psychoterapeuti, abychom mohli dítěti pomoci, nebo alespoň nezhoršit jeho bolest, je to, jak přistupujeme k dítěti a jak se k němu chová celé jeho okolí.

²² P.Pöthe – Sexuální trauma v dětství, str. 5

Pokud jeho okolí reaguje odmítavě, dítě se pak hůře vyrovnává se svým problémem a pak samozřejmě i psychoterapie trvá delší dobu a nepůsobí tak dobře, jak by měla.²³

Pokud bychom přece jen chtěli jmenovat, tak vhodnou psychoterapií může být například skupinová terapie, kdy děti mají možnost se o své špatné zážitky podělit s dětmi, kterým se staly podobné věci a poté získají pocit, že na vyřešení svého problému nejsou samy, protože někomu ze skupiny už se například podařilo posunout dál. Vidí tedy, že i oni mají šanci dostat se dál.

Pokud dítě upřednostňuje raději individuální terapii, může být vhodná například kognitivně behaviorální terapie, která je velmi flexibilní a zaměřuje se na problémy, které se dějí teď, to znamená, že terapeut nebude nutit dítě k tomu, aby se vracelo k hrozným zážitkům, které prožilo, bude s ním jen řešit současnou situaci.

4.1 Pomoc ze strany církve

Dříve pomoc ze strany církve nebyla velká. Vlastně jim nepřišlo, že by děti potřebovaly nějakou pomoc. Starali se o to, aby co nejrychleji vyřešili, co se stane s pachatelem. Většinou ho přesunuli na jiné místo, kde byl ale opět činný v duchovní oblasti.

V současné době už je tomu ale jinak. Církve většinou nabízí obětem pomoc. Jednou z nich je i německá biskupská konference, která se rozhodla zřídit telefonní linku pro oběti sexuálního zneužívání v církvi, která je zdarma pro volání z celého Německa. Telefonní linky jsou k dispozici každé úterý, středy a čtvrtky od 13:00 do 20:30 hodin. Oběti mohou také využít online poradenství. Kromě telefonické pomoci a online poradenství nabízí i zprostředkování kontaktu na poradce z katolického prostředí, zprostředkování terapeutických služeb, informace o psychoterapeutické pomoci. Poskytují také informace o tom, na koho z církve se může oběť, která je sexuálně zneužívána obrátit a kdo jí pomůže.

²³ P.Pöthe – Sexuální trauma v dětství, str. 5

Mají také kontakty na právníky, pokud by se oběť rozhodla pachatele žalovat, mohou jí zprostředkovat kontakt.

Pracovníci jsou buď psychologové nebo sociální pracovníci, kteří mají dlouholetou praxi ve svém oboru. Samozřejmě pracují na principu anonymity, až na případy dané ze zákona, kdy je nutné se obrátit na další orgány.

Na závěr této kapitoly bych ráda uvedla, že je velmi důležité si uvědomit, že mnoha dětem - obětem sexuálního zneužívání v církvi, nebyla v dětství poskytnuta žádná pomoc a pak je velmi těžké, někdy i nemožné, jim pomoci v procesu uzdravování v dospělosti, protože následky, co na nich takové jednání zanechá, jsou opravdu obrovské.

5 Lidská práva

V další kapitole pouze v krátkosti představím, která lidská práva duchovní poruší tím, že donutí dítě k sexu. Tuto kapitolu sem zařazuji proto, abychom si uvědomili, co všechno svým činem duchovní napáchá. Nejen, že jeho jednání zanechá následky na dětech, kterými už jsem se zabývala v kapitole Následky, ale jedná i proti lidským právům.

Děti mají všechny stejná práva, která mají dospělí lidé. V minulosti se však zjistilo, že práva dospělých jsou pro děti nedostatečná, proto byla třeba dohodnout se na právech, která jsou zaměřená speciálně na děti. Na popud tohoto zjištění vznikla **Úmluva o právech dětí**. Úmluva byla přijata Valným shromážděním OSN v roce 1989 v New Yorku a Česká republika ji ratifikovala v roce 1991 a najdeme ji pod číslem 104/1991 Sb.²⁴ Všechny státy, které Úmluvu o právech dětí ratifikovaly, jsou povinné dodržovat všechny části této úmluvy.

V Úmluvě o právech dítěte je chápáno dítě, jako každý člověk do 18 let věku. O sexuálním zneužívání se hovoří v Úmluvě o právech dítěte ve

článku 34: *„Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují chránit dítě před všemi formami sexuálního vykořisťování a sexuálního zneužívání, k zabezpečení tohoto závazku státy zejména přijímají nezbytná vnitrostátní, dvoustranná a mnohostranná mezinárodní opatření k zabránění:*

- a) svádění nebo donucování dětí k jakékoli nezákonné sexuální činnosti,*
- b) využívání dětí k prostituci nebo k jiným nezákonným sexuálním praktikám za účelem finančního obohacování,*
- c) využívání dětí v pornografii a při výrobě pornografických materiálů za účelem finančního obohacování.“²⁵*

²⁴ <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rlp/dokumenty/zpravy-plneni-mezin-umluv/umluva-o-pravech-ditete-42656/>

²⁵ Úmluva o právech dítěte – článek 34

V roce 2000 se k Úmluvě o právech dítěte přidaly ještě dva Opční protokoly a to Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů.

Druhý Opční protokol se jmenuje Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie.

Tento Opční protokol vznikl hlavně proto, že oblast sexuálního zneužívání dětí, nebyla v Úmluvě o právech dítěte dostatečně rozvíjena a bylo třeba ji doplnit. Státy, které podepsaly Úmluvu o právech dítěte, jsou povinny dodržovat všechna ustanovení v tomto Opčním protokolu. Jde zejména o ochranu dětí před jakýmkoliv sexuálním vykořisťováním a násilím a dále obchodem s dětmi.

I Rada Evropy se angažuje v boji proti sexuálnímu zneužívání dětí. Vydala několik doporučení, které se týkají vykořisťování dětí. Tato doporučení jsou právně nezávazná, jejich myšlenka je však velmi důležitá. Mezi tato doporučení můžeme zařadit Doporučení Výboru ministrů členským státům Rady Evropy: Doporučení R(91)11 o sexuálním vykořisťování, pornografii, prostituce a obchodu s dětmi a mládeží, Doporučení Rec(2001)16 o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním, Doporučení R(2000)11 o boji proti obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.²⁶

Rada Evropy také vydala v roce 2007 Úmluvu o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním a sexuálním zneužíváním.²⁷

²⁶ <http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2126661>

²⁷ Prezentace Silberbach

6 Pachatelé

Jedním ze stěžejních témat této problematiky a tedy i práce je kapitola, která se bude zabývat pachateli. Pochopení strategií pachatelů a jejich typů nám může pomoci při další práci s oběťmi a při prevenci. Také je pojednání o pachatelích v kontextu sexuálního zneužívání dětí v církvi důležité proto, abychom zjišťovali, o jaké typy se vlastně jedná. Zatím neexistuje studie o tom, zda se jedná více o homosexuálně orientované, jakou míru představují pedofilně zaměřené apod.

Valná většina organizací pracujících s dětskými oběťmi sexuálního zneužívání dětí nezařazuje do svého programu práci s pachateli. V tomto je velmi jedinečná a ojedinělá německá organizace KiZ (Dítě v centru), které sídlí v Berlíně.

V první části této kapitoly se zaměřím na pachatele obecně, v té druhé se budu snažit specifikovat přímo na pachatele, kteří jsou duchovními.

6.1 Pokus o typologii

Nelze říci nějaký vzorec vnějších znaků, který by seděl na sexuální vykořisťovatele. Jsou to muži, jako všichni ostatní a na první pohled by je nikdo zřejmě neoznačil za pachatele.

Lidi, kterým se líbí děti a vzrušuje je sexuální akt s dětmi, nazýváme pedofily. Podle Petra Weisse neobdivují na dětech jenom jejich fyzickou nezralost, ale navíc i jejich dětské chování. *„Svět dětí je jim blízký, cítí se v něm bezpečně, dětem rozumí a jsou v dětském kolektivu obvykle velmi dobře přijímáni. Často se velmi dobře uplatní v zaměstnání spojených s kontaktem s dětmi.“*²⁸

Pedofilii, i když se těžko diagnostikuje, můžeme označit za psychické onemocnění. Jak pokračuje Weiss, praví pedofilové nechtějí dítěti ublížit a většinou nepožadují přímý pohlavní styk.

²⁸ P. Weiss – Sexuální zneužívání pachatelé a oběti, str. 11

Můžeme rozlišit ještě pedofilii a efebofilii. Efebofilie dle Petra Weisse je erotické zaměření na dospívající chlapce. Tedy na kluky, kteří už mají ochlupení a eventuelně i schopnost ejakulace. V případě zaměření na dospívající dívky mluvíme o hebofilii.²⁹

Každý, kdo vyžaduje sex s dítětem, nebo ten, kdo už dítě zneužil, nemusí být pedofil. Dle České rady dětí a mládeže jsou „*pachatelé sexuálního násilí motivováni spíše zvrácenými emočními potřebami než defektní sexualitou*“³⁰ Tedy nelze říci, jaké poruchy převládají, nebo jaké osobnostní rysy mají pachatelé sexuálního zneužívání dětí. To je velmi těžké specifikovat, protože je to velmi rozdílné a proto je spoustu různých diagnostik, které stanovili odborníci.

6.1.1 Typologie pachatelů dle Fridricha

René Milfait ve své knize Komerční sexualizované násilí na dětech vychází z typologie podle rakouského dětského psychiatra M.H. Friedricha, který rozlišuje tři typy lidí, kteří se dopouštějí sexuálního zneužívání dětí. Jelikož se mi toto rozdělení zdá velmi výstižné a názvy jednotlivých typů velmi trefné, pokusím se ho zde ve zkrácenější verzi popsat.

- Prvním typem jsou *nepoučení*. Jak už z názvu vyplývá, do této skupiny spadají ti, kteří nemají dostatečné informace o sexualitě, nebo mají informace nesprávné, posbírané z různých pochybných zdrojů. Někdy mohou jednat také ze zvědavosti. Když si uvědomí, že nejednají správně, svoje aktivity ukončí.
- *Opoždění* jsou druhým typem podle Friedricha. Jsou sexuálně nevyzrálí a tomu odpovídají i jejich sexuální praktiky, které jsou často dětinské. Mají tedy k dětem blízko, proto se s nimi snaží přátelit a hlídat je.

²⁹ P. Weiss – Sexuální deviace, str. 40

³⁰ Hranice bezpečí, str. 8

- Posledním typem jsou *sadisté*. Jejich rozkoší je dívat se na bolest a strach druhých. Je velmi pravděpodobné, že tito pachatelé byli dříve obětí. Jejich brutalita většinou čin od činu stoupá.³¹

Myslím, že častým typem mezi duchovními, kteří sexuálně zneužívají děti, jsou nepoučení a opoždění, i když samozřejmě ani sadisté nejsou výjimkou.

6.1.2 Typologie pachatelů dle organizace KiZ

Samozřejmě rozdělení pachatelů podle Friedricha není jediné. Ještě bych ráda uvedla, jak rozděluje pachatele německé organizace KiZ, která nás s těmito typy seznámila na semináři v Mariánských lázních v květnu v roce 2010.

Zafixovaní pedofilové, jak už z názvu vyplývá mají špatné vztahy s dospělými, tudíž je primárně přitahují děti. Většinou nenavazují vůbec žádné sexuální vztahy se svými věkovými skupinami, někdy se ale může vyskytnout tzv. účelové manželství, kdy se překonají a ke svému prospěchu (např. finančnímu či kariéernímu) se ožení. Tato manželství však nebývají šťastná a jsou takřka bez sexu.

Jejich zájem o děti začíná už v dospívání a je trvalý a stálý. Většinou nepocítují větší stresovou zátěž, ani zoufalství. Jejich činy jsou předem jasně promyšlené a naplánované – moc dobře vědí, co dělají a vědí, že to je to, co chtějí dělat, protože se jim to líbí a sex s dětmi je uspokojuje. Přitahují je více chlapci, než děvčata a velmi často se identifikují se svou obětí, přizpůsobují se, jak chováním, tak i jednáním dětem a můžou se jim stát velmi blízkým, občas mohou převzít roli jakéhosi rodiče.

K činům a ani po nich nepotřebují alkohol ani drogy. Takže co se týče drog a alkoholu, jsou většinou čistí.

³¹ R. Milfait - Komerční sexualizované násilí na dětech, str. 83

Jejich osobnost bývá nevyzrálá, nejsou zběhlý v sociálních vztazích se svými vrstevníky.

Mezi duchovními pachateli se častěji objevuje tento typ – tedy zafixovaní pedofilové.

Regresivní pachatelé se od zafixovaných pedofilů docela výrazně liší. V běžném životě je přitahují vrstevníci, dítě je spíš náhražkou za jejich nevydařený sexuální život s vrstevníky. Dávají přednost dívkám před chlapci a o tom, že by mohli mít sex s malými děvčaty začínají přemýšlet až v dospělosti.

Aby byl jejich čin vykonán, musí k tomu být nějaký spouštěč. Tím může být například náhlý stres, nebo otřesná událost, roli v tom může hrát i alkohol, nebo drogy. Drogová nebo alkoholová závislost nebývá výjimkou. K jejich prvnímu činu může dojít zcela impulzivně a nečekaně. Na rozdíl od zafixovaných pedofilů, se činy regresivních pachatelů vyskytují pouze epizodně – to znamená, že nezneužívají jedno dítě delší dobu, nebo ne pravidelně.

Jejich činy bývají reakcí na stres, který chtějí tímto způsobem zvládnout.

Většina regresivních pachatelů je ženatých a vede se svojí manželkou zdravý sexuální život. Sex s dětmi stojí vedle jejich manželského sexuálního života.

Regresivní pachatelé jsou pro děti jejich příbuzní, nebo ti nejbližší známí. Často to bývají i otčimové či pokrevní otci.³²

6.2 Pachatelé v duchovenském stavu

Samozřejmě, pokud jsou pachateli duchovní, je to ještě o dost specifitější, protože je důležité si uvědomit, že v tyto lidi mají děti většinou velkou důvěru a na veřejnost působí také natolik důvěryhodně, že jsou lidmi, od kterých by takové činy společnost nejméně čekala.

³² Podle semináře v ML v květnu 2010

Teď bych ráda uvedla několik příběhů farářů, kteří zneužívali děti. První z nich jsou ze zprávy jezuitů, kterou dne 27.května 2010 advokátka Ursula Raue otevřeně představila v Mnichově. Zpráva je o případech sexuálního zneužívání ve školách a jiných zařízeních jezuitského řádu. Dva týdny předtím – dne 13.května, vydal provinciál německé provincie P.Stefan Hartmann příkaz k přešetření zvláštního znaleckého posudku odpovědnosti řádu a vrchních řádu v obou velkých skandálech týkajících se sexuálního zneužívání v lednu 2010.

Úkolem tohoto znaleckého posudku bylo šetření konkrétního chování především dvou známých pachatelů a jednání jezuitského řádu k obětem. Stejně tak styk řádu s oběťmi.

Těmi pachateli jsou páter Anton a páter Bertham, o kterých budu psát i já.

6.2.1 Pater Anton

V případě pátera Antona bylo hlášeno 41 obětí, které sexuálně zneužíval v Berlíně a 3 další hlášení pochází z Göttingenu. Páter Antonín pracoval s dětmi v rámci své práce v GCL (Gemeinschaft Christlichen Legend, což můžeme do češtiny přeložit jako společenství křesťanského života). Vedl s mladistvými osobní rozhovory, ve kterých se jich mimo jiné ptal na intimní otázky z oblasti jejich sexuálního života. Dotýkal se jich, sahal jim na genitálie a po některých vyžadoval, aby před ním onanovali.

Navíc si raději vybíral chlapce, kteří byli homosexuální, nebo byli ve věku, kdy si svou orientací nebyli jistí.

Děti o páteru Antonovi vyprávěly, že byl vždy velmi dobrým duchovním, kterého měli všichni rádi a proto bylo pro oběti velmi těžké vystoupit a mluvit proti němu.

Stalo se tak až v roce 1981. Jeden 11letý chlapec poslal na vedení GCL dopis, ve kterém popisoval, co s nimi páter Anton provádí. Na tento dopis však nepřišla žádná odpověď. Případu se ujal až páter Fischer, po rozhovoru s tímto chlapcem.

Zjistil, že on nebyl ojedinělým případem a začal situaci řešit.

Poté byl páter Anton několikrát přemístěn a měl slíbit, že už se nebude věnovat práci s mládeží.

Páter Anton se však bránil všem obviněním. Po jednom z jeho dalších přemístění, přišel dopis od matky, která si stěžovala na nemístné chování pátera Antona vůči jeho dceři. Nato byl páter Anton donucen opustit své zaměstnání.

Zajímavostí u tohoto případu je, že v roce 2010 odpověděli provinciál jezuitů páter Hartmann a páter Mertes s 30letým zpožděním na dopis z roku 1981. V dopisu se nejen omlouvali za pozdní odpověď, ale také za to, že tenkrát nepřišla žádná odpověď a zlé činy nebyly náležitě řešeny. Nikomu v té době totiž nedošlo, že by se měli starat o oběti sexuálního zneužívání a že by také měla zasáhnout policie svým šetřením, protože se jednalo o trestný čin.³³

Kdybychom chtěli činy pátera Antona zařadit do typologie podle Friedricha, nejvíce by se asi hodil do opožděných, podle rozdělení KiZ by zapadal mezi zafixované pedofily.

6.2.2 Pater Bertham

Druhým ze zprávy o duchovních z jezuitského řádu, kteří sexuálně zneužívali děti je páter Bertham. Pátera Berthama se týká 26 obvinění z doby, kdy pobýval v Canisius-Kolleg, 6 obvinění z jeho působení v Sankt-Ansgar škole v Hamburku, a také 17 obvinění když pracoval v St.Blasien. S tím je ještě hlášeno 49 případů nucení k sexuálnímu zneužívání.

Sám páter Bertham mluví ve své výpovědi asi tak o 100 případech, ve kterých děti a mladistvé bil.

Otec Bertham byl ve svých praktikách o dost brutálnější než páter Anton. Děti totiž bil. Bil je někdy oblečené, jindy zase nahé a to hlavně do hýždí. Používal k tomu bič.

³³ A. Fischer - Bericht Missbrauch Jesuitenorden, str. 1 - 4

Bral to jako trest za jejich zlobení a nemravné chování. Případlo mu to jako zcela normální výchovný prostředek.

Stejně jako páter Anton, měl i páter Bertham velmi dobrou pověst skvělého učitele, děti ho měly rády a u kolegů měl úctu.

Proto se dětem přičilo bránit se jeho praktikám, natož pak mluvit proti němu a nahlásit, co se děje. Nakonec se jeho náklonnost k praktikám sadismu přece jen dostala k vedení a i on byl několikrát přesazen.³⁴

Páter Bertham, pokud bychom se ho zase pokusili zasadit do typologie podle Friedricha, by jistě spadal do kategorie sadistů. Brutální bití a zacházení, o kterém se píše ve zprávě, nepochybně spadá mezi sadistické praktiky.

6.2.3 Případy z médií

Ráda bych zde také uvedla jednotlivé případy sexuálního zneužívání, které jsem během roku posbírala z různých internetových a novinových článků.

Tyto činy se děly jak u nás v České republice, tak i v zahraničí – často u našich sousedů v Rakousku a Německu. Články jsem vybírala ze zdrojů, které se mi zdály zpravodajsky důvěryhodné a objektivní. Nejvyužívanějším zdrojem jsou německé internetové noviny www.zeit.de, z českých zdrojů jsem nejčastěji využila křesťanského magazínu www.christnet.cz.

Na konci kapitoly také uvedu chronologický přehled, kde mi bude oporou přehled od německé ekumenické církve na stránkách www.ikvu.de a dále další články, které jsem během loňského roku posbírala z různých internetových zdrojů.

³⁴ A. Fischer - Bericht Missbrauch Jesuitenorden, str. 5 - 8

Kněz John

V červenci minulého roku byl v Austrálii odsouzen katolický kněz John (67 let), který mezi 60. a 80. lety sexuálně zneužil 25 dětí. Sexuálně obtěžoval a zneužíval chlapce ve věku od pěti do šestnácti let. Jeho činy byly brutální a sadistické.

Jako trest za své činy dostal skoro dvacet let ve vězení.

Své činy prováděl v rámci své duchovní práce a také, když působil jako učitel v jedné škole, která však včas nezasáhla a nechala ho provádět tyto hrozné činy dál.

Děti, které jsou oběťmi a jejich rodiny takovýto rozsudek přivítaly, přesto si však někteří myslí, že by měla celá katolická církev nést zodpovědnost za činy, které kněz John prováděl.³⁵

Pokud bychom chtěli kněze Johna zasadit do typologie, kterou jsem uvedla na začátku kapitoly, dle Fridricha by spadal buď mezi opožděné, nebo sadisty, protože jak z článku vyplývá, prováděl i činy brutální a děti u toho bil.

Podle typologie, kterou prezentovala organizace KiZ, bych ho zařadila zcela určitě mezi zafixované pedofily, protože jeho oběťmi byli výhradně chlapci a to navíc v rozpětí od velmi malých dětí až po pubertální kluky.

Německý katolický kněz

Následující případ je ukázkou toho, že kněží, kteří zneužívají děti, se nebojí použít jakékoliv argumenty k tomu, aby děti přesvědčili k správnosti toho, co s nimi dělají.

V březnu loňského roku byl německý katolický kněz obžalován z toho, že sexuálně zneužíval v 90. letech 14letou dívku ze své farnosti. Zneužívání mělo trvat 3 roky. Dívce vyhrožoval tím, že pokud se mu nepoddá, nepřijde do nebe. I tento kněz byl prý velmi charismatickou osobností, od které by někdo něco takového nikdy nečekal.³⁶

³⁵ <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19861>

³⁶ http://www.lidovky.cz/knez-zneuzyval-divku-chtel-po-ni-sex-a-hrozil-ji-ze-jinak-neprijde-do-nebe-14b-/ln_zahranici.asp?c=A100824_180605_ln_zahranici_tsh

Tento kněz, pokud bychom použili typologii podle Friedricha by spadal mezi opožděné a podle typologie KiZ mezi regresivní pachatele, protože jeho obětí byla dívka už skoro dospělá a je dost možné, že si na ní pouze vynahrazoval vztah, který kvůli celibátu nemohl mít s ženou stejně starou jako on.

Biskup Mixa

Loni v květnu se rozběhla obrovská debata, jak mezi médii, tak mezi společnostmi ohledně případu biskupa Waltera Mixi, kterému je v současnosti 70 let. Informovali o tom jak české stránky www.chrisnet.cz, tak německé www.zeit.de. Šlo o to, že jeden z nejvyšších představitelů bavorské katolické církve byl obžalován ze sexuálního zneužívání dětí, které mělo probíhat v letech 1996-2005, kdy působil jako biskup v jednom bavorském městě. Mixa se prý už dříve přiznal k tomu, že své chovance bil, to, že by někoho pohlavně zneužil, popírá.

Německé stránky www.n-tv.de dokonce píší o možných problémech s alkoholem, které mohl údajně Mixa mít. Z alkoholové závislosti se měl dokonce léčit na klinice. Také píší o jeho homosexuálních sklonech a o tom, že si mladé chlapce zval k sobě do sauny.

Týden po těchto bouřlivých zprávách, vyšlo najevo, že vyšetřování biskupa Mixy za činy sexuálního zneužívání, bylo zastaveno, protože se neprokázaly žádné důkazy, které by hovořily proti Mixovi. Dále však byl Mixa vyšetřován kvůli bití a fyzickým trestům, které páchal na svých svěřencích ještě jako městský farář.³⁷

O tom, zda opravdu biskup Mixa žádné dítě nezneužil, můžeme jenom spekulovat. Každopádně pokud by se tomu tak stalo, podle naší typologie bychom ho zařadili mezi sadisty, protože sám se přiznal k tomu, že děti bil.

³⁷ <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19450>

Vychovatel Zbyněk

Zbyněk byl vychovatel v Salesiánském středisku v Plzni. Stahoval a šířil dětské porno a zároveň i sám fotil a natáčel dívky ve věku od 8 do 12 let. Také je osahával a při hrách jim sundával trička. Sám tvrdí, že porno nechtěl šířit dál, prý nevěděl o tom, že program, který používal pro přehrávání a stahování, porno i šíří. To, že by natáčel dívky, nebo je osahával, popírá. Prý šlo jen o nevhodné hry a formu legrace.

Všechny dívky však mluvily proti němu a potvrdily jeho vinu. Navíc ze záznamů, které s dívkami natočil, bylo patrné, že jim to není příjemné.

Zbyněk byl vyšetřen a diagnostikován jako pedofil. Hrozilo mu až osm let ve vězení, nakonec však dostat podmíněný dvouletý trest a zákaz vykonávat 10 let povolání, kde by měl pracovat s dětmi. Také nastoupil sexuologickou léčbu.³⁸

6.2.3 Chronologický přehled případů

Jak jsem již psala výše, chtěla bych na závěr této kapitoly uvést přehled podle německých stránek www.ikvu.de, které sbírají a aktualizují případy sexuálního zneužívání a násilí na dětech už od roku 1993 až po současnost. Pro přehled vyberu některé z nich a také je uspořádám chronologicky.

Případy, které se staly v roce 2010, doplním ještě o případy, které jsem sama sesbírala z německých a českých internetových serverů.

1993 – 44letý kněz sexuálně zneužil dvě sestry ve věku 14 a 16 let a byl za to odsouzen k dvěma letům ve vězení.

1994 – kněz, který pohlavně zneužíval devítiletého chlapce, byl odsouzen na 4 roky do vězení.

³⁸ http://www.lidovky.cz/duchovni-dostal-trest-za-sireni-pornografie-f3c-/ln_domov.asp?c=A080220_154642_ln_domov_mel

1995 – 44letý kněz byl propuštěn ze svého zaměstnání, protože se přišlo na to, že má doma dětskou pornografii.

1998 – 67letý pastor desetkrát sexuálně zneužil dvanáctiletou dívku, byl odsouzen k 9 měsícům ve vězení.

1999 – 39letý kněz pohlavně zneužíval dva chlapce a dívku ve věku od 11 do 14 let. Tyto děti měly být zneužity celkem 59krát. Tento kněz byl odsouzen ke třem letům ve vězení.

2000 – katolický kněz sexuálně zneužíval tři chlapce ve věku od 9 do 11 let. Byl odsouzen na dva roky.

2002 – 40letý pastor sexuálně zneužil chlapce. Diecéze okamžitě kněze propustila ze svých řad a poprvé byl takovýto případ hlášen i do Vatikánu.

2007 – kněz opakovaně zneužíval chlapce ze svého sboru.

2008 – bylo hlášeno několik případů sexuálního zneužívání dětí v Rakousku a ve Švýcarsku, ale také v Německu.

2009 – vyšlo najevo sexuální zneužívání mnoha kněžími v Irsku³⁹

2010

Leden – byly hlášeny případy z jezuitských škol Canisius College v Berlíně, Ansgar-Schule v Hamburku, přihlásilo se přes 100 údajných obětí.⁴⁰

³⁹ <http://alt.ikvu.de/html/aktuell/sexuelle-gewalt.html>

⁴⁰ <http://alt.ikvu.de/html/aktuell/sexuelle-gewalt.html>

Únor – na povrch vyšlo 17 případů zneužívání dětí v Rakouské katolické církvi. Vídeňská církevní kancelář dala dětským obětem k dispozici psychoterapeuta, který s nimi bude pracovat i v případě, že je čin právně již promlčen.⁴¹

Duben – na veřejnost se dostala zpráva o více než 100 dětských obětech sexuálního zneužívání v klášteře v Ettal.

Za více než deset let byli brutálně a násilně sexuálně zneužíváni studenti asi 10 mnichy. Ti je bili holemi, fackovali a mučili.⁴²

Květen – belgická nezávislá komise dostala 270 stížností na sexuální zneužívání dětí ze strany jejich duchovních. Případy se začaly množit poté, co se přiznal biskup Vangheluwe, že dříve zneužil malého chlapce ze svého sboru. Důležité je, že většina z těchto 270 obětí jsou chlapci.⁴³

Srpen – tři roky zneužíval dnes 51letý pastor 14letou dívku. K sexu jí měl donutit dvakrát v květnu a v červnu v roce 1990, ale jeho činy vyšly najevo až loni v srpnu. Většina jeho skutků je však dnes již promlčena.⁴⁴

Říjen – i ve Francii se objevilo sexuální zneužívání dětí. Loni v říjnu tam uvěznil 54 duchovních a dalších 51 jich bylo obviněno z trestné činnosti zahrnující sexuální zneužívání dětí. Tento skandál je velký a ve Francii ojedinělý, na rozdíl třeba od případů například v Irsku.⁴⁵

6.2.4 Zpověď katolického kněze

Ráda bych zde uvedla i autobiografické vyprávění, které sepsal 40letý kněz, který sám sexuálně zneužíval děti a i on byl v dětství sexuálně zneužit.

⁴¹ <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19056>

⁴² <http://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2010-04/ettal-kindesmissbrauch-bericht>

⁴³ <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19481>

⁴⁴ <http://www.faz.net/s/Rub77CAECAE94D7431F9EACD163751D4CFD/Doc~E6B40BC411A BA4079927DDF8F4C68F1C3~ATpl~Ecommon~Scontent.html>

⁴⁵ http://www.lidovky.cz/ve-francii-uveznili-54-pedofilnich-knezi-dalsich-51-obvinili-pnn-/ln_zahranici.asp?c=A101020_221821_ln_zahranici_kim

Jeho celý příběh najdeme v knize *Verschwiegene Wunden. Sexuellen Missbrauch in der katholischen Kirche erkennen und verhindern*, která se zabývá sexuální zneužíváním v církvi.

Tento muž sám o sobě píše, že byl skvělý duchovní. Hodně pracoval, věnoval se svému společenství a pracoval tolik, až začal být prací stresovaný a neustále navztekáný, protože byl unavený.

Speciálně se věnoval dětem, které měly doma špatné zázemí ze strany otce, protože i to on sám zažil. Chtěl tedy dětem nahradit otce. S jejich problémy se identifikoval.

Dětem, jenž tento kněz zneužil, bylo mezi 13 a 17 lety, jen jeden chlapec byl 10letý. Jeho sexuální styky s chlapci začaly s jedním 15letým mladistvím v bazénu. S mladistvím, s jehož rodinou měl velmi blízký vztah. Píše o sobě, že byl docela sexuálně agresivní a s tímto chlapcem provozoval sex několik měsíců a ztrácel sám nad sebou kontrolu. Po nějaké době mu ale tento chlapec řekl, že s tím, co dělají, chce přestat. Duchovní popisuje, že k ukončení takového vztahu neměl dostatek síly.

Po nějaké době se snažil svádět 17letého chlapce, který to ale řekl své rodině. Po této události zašel kněz k terapeutovi, který musel podat hlášení policii, kvůli ohlašovací povinnosti. Na cestě od terapeuta domů se modlil k Bohu a ptal se, co by měl udělat. Duchovního to dovedlo k tomu, že navštívil 4 rodiny, jimž zneužíval děti. Ke všemu se jim přiznal a prosil je o to, aby poskytli svému dítěti možnost terapie.

Poté strávil 14 měsíců ve vězení, kde navštěvoval terapii a 1krát týdně chodil do svépomocné skupiny SLAA (Sex and Love Addicts Anonymus, anonymní Sex - Sex a láska, závislí, anonymně). Píše, že tam se mu dostalo pomoci.

Mluví o sexuální zneužívání dětí jako o droze, přirovnává to dokonce ke kokainové závislosti. Nemohl sám sebe kontrolovat. Stal se závislým. Sám nechápe svojí závislost – byl racionální, báječný muž. Nemohl uvěřit tomu, že to udělal a ani jeho okolí nevěřilo tomu, že zrovna on, mohl tak hrozné věci provádět dětem. Byl odmítnut svojí rodinou a svými blízkými přáteli. To těžce nesl.

Zmiňuje se i tom, že byl obžalován za morální a ohavné chování. Dále ale píše, že si vůbec neuvědomoval, jak moc bylo jeho chování morálně špatné. Když se učil o morální etice, nikdy tam neslyšel nic o sexuálním zneužívání dětí.

V době, kdy ho téměř všichni zavrhli a on zůstal sám, si často vybavoval větu, která mu vnitřně pomáhala. Je to tato věta: „Bůh je věrný.“ Sám pak popisuje, že v nejtěžších chvílích cítil jeho věrnost a cítí ji dodnes.

Velmi důležité je zmínit to, co on popisuje jako „Opfer werden zu Täter“ – z obětí se stávají pachatelé. Jak jsem již zmiňovala na začátku i on byl jako dítě sexuálně zneužit a teď v dospělosti páchá to, co jeho celoživotně ovlivnilo, i dalším dětem, které má rád.

Zpětně si uvědomuje, že jim také negativně ovlivnil život. Svých činů hluboce lituje. V současnosti už je schopen převzít vinu za své činy a uvědomuje si chyby, kterých se dopustil a co jimi způsobil.

Rozepisuje se i o tom, jak jeho život vypadal poté, co vyšel z vězení. Jako duchovní teď nepůsobí. Hledá práci, ale má takové vzdělání, které je v sekulárním světě nevyužitelné. Zkouší tedy studovat dál, ale musí se učit věci, které ho vůbec nezajímají a nikterak nenaplňují.⁴⁶

Celou zповěď tohoto kněze provází teoretické povídání, které se opírá o spoustu definicí a výroků odborníků. Jeho nadřízení a kolegové z církve ho nezatracují a udržují s ním stále kontakt. Podle nich je stále dítětem Božím. Je jim jasné, že jeho život musí jít dál. Protože pokud by se tak nestalo, čekala by ho sociální smrt. Mohl by pomýšlet i na sebevraždu a podle nich potřebuje spirituální a psychologickou podporu.

⁴⁶ Verschwiegene Wunden. Sexuellen Missbrauch in der katholischen Kirche erkennen und verhindern – str. 196 – 203

Duchovní podporu v USA poskytuje organizace, která se jmenuje „Prodigal Fater Foundation“. Duchovně pečují o kněze, kteří sexuálně zneužívají děti a jsou ve vězení, nebo dál nevykonávají svůj kněžský úřad.

V jejich informační brožuře se můžeme dočíst, že „*ein angeklagter Priester ist der einsamste Mann in der Stadt. Ein Priester, der im Gefängnis sitzt, ist der Einsamste im Gefängnis. Aber er ist immer noch ein menschliches Wesen*“⁴⁷ To můžeme přeložit asi takto: osamělý kněz je osamělý muž ve městě. Osamělý kněz, který sedí ve vězení, je osamělý ve vězení. Ale je to pořád ještě lidská bytost.

Čímž upozorňují na to, že nad knězi, kteří jsou ve vězení, nemusíme ronit slzy za jejich provinění, ale také s nimi nesmíme zacházet nelidsky. Je důležité si pořád uvědomovat, že jsou na prvním místě lidmi. Lidmi, kteří se nějak provinili. Ale to neznamena, že by ztráceli právo na slušné chování a spravedlivý soud. Mnozí z nich jsou vnitřně zlomení a ztraceni sami v sobě a neslušné a neuctivé chování jim rozhodně jejich situaci neulehčí.

Tato organizace pomáhá obžalovaným duchovním a to mimo jiné tak, že se snaží zajistit advokáta a případnou peněžitou pomoc. Organizují také návštěvy a starají se o rodiny a přátelé duchovních, kteří jsou ve vězení. Poté, co si svůj trest ve vězení odpykají, pomáhají duchovním zase zpátky na nohy. Pomáhají také duchovním, kteří jsou drogově závislí, sledují porno na internetu. Těm zprostředkovávají terapie a podporu jiných lidí.

Někteří biskupové toto téma ale zlehčují. Nevěděli o tom, co je to pedofilie a netušili, že je to nevléčitelné a pokud se v jejich oblasti objevil někdo, kdo sexuálně zneužíval dítě, byli schopní tohoto duchovní pouze někde přesunout a dál to vůbec neřešili.

⁴⁷ Verschwiegene Wunden. Sexuellen Missbrauch in der katholischen Kirche erkennen und verhindern – str. 194

K problému pachatelů sexuálního zneužívání dětí se vyjadřuje i Papež Benedikt XVI. ve svém pastoračním dopisu adresovaném irské církvi, kde otevřeně kárá pachatele sexuálního zneužívání a omlouvá se obětem.

Zároveň vyzývá k Boží spravedlnosti. Duchovní, kteří sexuálně zneužili děti mají uznat své činy veřejně a nezoufat na milost Boží. Pokud se jim toto podaří, může teprve potom jít jejich život dál.

6.2.5 Z oběti pachatelem

Ráda bych se teď vrátila k části, kdy 40letý kněz, který zneužíval děti a sám pak mluví o tom, že se z oběti stal pachatelem. U tohoto tématu se autoři zastavují i v teoretické části tohoto textu.

V institutu v Saint Luke byli osloveni duchovní, kteří sexuálně zneužívali děti. Asi dvě třetiny z nich přiznali, že byli sami v dětství sexuálně zneužíváni. Podle Rossettiho a Müllera mohou vést v dospělosti někteří lidé šťastný a spokojený život. Vždy je ale důležité si uvědomit, že zážitky z takového zneužívání si v sobě člověk ponese celý život. Proto se v dospělosti může stát pachatelem sexuálního zneužívání. Často jsou dobrými kněžími. Člověk by měl s nimi o jejich zranění mluvit a podat jim boží uzdravení ještě předtím, než nastoupí svůj úřad. Tedy předtím, než vstoupí do své práce, tak musí být vyrovnání s tím, co se jim stalo a musí vědět o takovém riziku, že se mohou stát pachateli. A měli by i vědět, jak jednat v situaci, kdy by cítili, že takové jednání může nastat.

6.2.6 Co s pachateli po terapii?

Další velkou a velmi důležitou otázkou je, co dál s pachateli, kteří vyjdou z vězení a úspěšně dokončili terapii, nebo ji dokončují. Zásadní otázkou tedy je, zda se mohou vrátit zpátky ke své práci duchovního, nebo tuto práci, kterou předtím než začali sexuálně zneužívat děti, vykonávali velmi dobře, nebudou už moci nikdy dělat.

V současné době jsou ve světě dva hlavní názory, které se snaží vzájemně přesvědčit zastánce toho druhého názoru o jejich správnosti.

Tím první názorem je nulová tolerance. To znamená, že někdo, kdo někdy v životě sexuálně zneužil dítě, už nemá šanci vrátit se ke své duchovní práci.

Zastánci druhého názoru zase bojují o to, že je třeba rozlišovat mezi knězi, kteří jsou pedofilní nebo efebofilní a mezi těmi, kteří sexuálně zneužili dítě pouze jednou a to ještě v těžké situaci, jakou je například opilost, nebo tíživá duchovní situace. A také velmi záleží na způsobu, kterým čin provedl.

Pokud se zjistí, že jsou kněží pedofilní nebo efebofilní, nikdy by se už neměli vrátit ke své práci duchovního. Duchovní, kteří nejsou pedofilní či efebofilní a u nichž se jednalo o jednorázové prohřešky a mají kladné odborné posudky, se mohou do své práce vrátit. Ale je velmi důležité si jasně stanovit v jaké oblasti duchovního života budou pracovat a přesně si vymezit, kam až mohou zajít.

Tento postup je zcela jistě obtížnější, náročnější, časově zdouhavější, ale také určitě pro pachatele po terapii lepší. Otvírá jim nové možnosti a hlavně to, že se mohou navrátit, i když třeba jenom částečně, ke svému dřívějšímu životu a k práci, kterou mají rádi.

Zastánci obou dvou názorů se shodují na tom, že následky a škody, které sexuální zneužívání zanechá na dětech, jsou ničivé nebo jimi mohou být.⁴⁸

6.3 Profil pachatelů v církvi

Ráda bych teď udělala analýzu příkladů, které jsem výše popsala a pokusím se o popis pachatele, tak jak vyplynulo z výše uvedených příkladů, tak abych vytvořila profil pachatele, který působí v církvi.

Jako duchovní se většinou angažuje v trávení volného času dětí.

Často byli v dětství sami sexuálně zneužiti, nebo nějakým způsobem strádali – například jim chyběl jeden z rodičů, nebo nepociťovali dostatečnou rodičovskou lásku.

⁴⁸ Verschwiegene Wunden. Sexuellen Missbrauch in der katholischen Kirche erkennen und verhindern, str. 192 - 206

Věkově jsou to muži převážně středního věku až po stáří. Výjimkami jsou i mladší pachatelé. Jako duchovní mívají velkou úctu a jejich kolegové si jich velmi váží a mají je rádi za to, že odvádí velmi dobrou práci. Bývají to silné a charismatické osobnosti, o kterých by si nikdo nemyslel, že by jen mohli pomyslet na takovéto činy.

Jak jsem již uváděla výše, jejich oběťmi bývají častěji chlapci, proto lze tvrdit, že většina z nich je homosexuálně orientovaná.

Můžeme také pozorovat, že pokud je pachatel zafixovaným pedofilem, zneužívá více obětí – zpravidla chlapců, třeba i ve stejnou dobu. Pokud je pachatel regresivní, zneužívá většinou v jednu dobu jen jednu maximálně dvě dívky. Tento postřeh je zajímavý, otázkou je, zda je možné, že se regresivní pachatelé do dívky opravdu zamilují a jsou jí jakýmsi způsobem věrni a u zafixovaných pedofilů je to naopak.

Pokud jsou pachatelé duchovní, tak velmi málo dochází k tomu, že by se jednalo o komerční sexuální zneužívání dětí.

Těžkou otázkou zůstává, co dále s pachateli. Dříve se pachatelé, kteří sexuálně zneužili děti pouze přesunuli na jiné místo a většinou se to dál právně ani neřešilo. Dnes už je situace jiná. Pachatelé, kteří jsou důkazně usvědčení, jdou do vězení, kde mají většinou možnost psychologické i duchovní pomoci. Mohou se zapojovat do svépomocných skupin a společně tak pracovat na vyřešení svého problému. Otázkou ale zůstává, co mohou dělat, když vyjdou z vězení a poté, co absolvují psychoterapii. Jako duchovní už většinou pracovat nemohou a na jinou práci nemají kvalifikaci, nebo chuť.

7 Příčiny

Pokud se dozvíme o případu sexuálního zneužívání dětí v církvi, každého z nás asi napadne otázka, proč to ti duchovní vlastně dělají a jak je možné, že na něco takého vůbec pomyslí a pak i zrealizují. Něco o typologii jsme se mohli dočíst v kapitole, v které jsem se zabývala pachateli, v této kapitole bych se ráda zaměřila speciálně na to, jaké jsou specifika příčin, pokud se bavíme o duchovním, který nemá rodinu a žije sám.

Příčinou mohou být i samy děti, které u faráře hledají to, co například doma nemají a co jim chybí. Pokud se jim doma rodiče dostatečně nevěnují a dítě nemá pocit lásky, je dost možné, že bude hledat někoho, kdo mu bude projevovat náklonnost. Často tím člověkem může být pan farář, kterého mají děti rády a ví, že to je přece hodný člověk.

To znamená, že se může stát, že děti začnou svého faráře až nepřiměřeně zbožňovat, ale také zbožšťovat. Tím spouštěčem k sexuálnímu zneužívání mohou být tedy i samy děti.

7.1 Samota

Pokud si člověk sám a dobrovolně zvolí život o samotě, tedy bez partnera/partnerky, případně i bez dětí, může být samota jistě přínosnou a nikoli tíživou situací. Pokud je tomu ale naopak a samota je nucená a nevybraná, může to člověka velmi psychicky ovlivnit. Stejně jako všechno ostatní, co děláme z donucení nás po čase začne více či méně stresovat, je tomu tak i se samotou nedobrovolnou. Stresová zátěž způsobená samotou může vést k psychickým potížím, včetně depresí. Samozřejmě se může stát, že pokud se člověk cítí sám, snaží se navazovat kontakty v okolí, ve kterém se nejvíce pohybuje. V případě duchovního jsou to samozřejmě děti, se kterými pracuje. Samota tedy může být jednou z příčin, díky které se duchovní blíže dostane k dětem.

7.2 Sexuální orientace

Další příčinou, proč začne duchovní sexuálně zneužívat děti, může být jeho sexuální orientace. Stává se, že duchovní stále tápe a není si jist svojí sexuální orientací. Může nastat i situace, kdy duchovní moc dobře zná svojí orientaci a ví, že je homosexuál, ale protože postoj církve k homosexualitě není pozitivní, spíše naopak, může se stát, že kněz nevydrží toto tajemství skrývat a má potřebu ho alespoň někomu sdělit a tím se může s dítětem velmi dobře sblížit a zažít tak věci, o kterých do té chvíle pouze potají snil. To, že jsou duchovní více homosexuální dokazuje i vytvořený profil oběti z článku, které vyšly loňský rok v médiích.

7.3 Celibát a jeho role v sexuálním zneužívání dětí

Jednou z otázek, která je také velmi debatovaná je, zda celibát souvisí se sexuálním zneužíváním, nebo ne. Opět jsou zde dva názory, kdy zastánci toho prvního názoru tvrdí, že se sexuálním zneužíváním dětí rozhodně celibát nemá co dočinění. A jak lze očekávat, zastánci druhého názoru tvrdí, že tím, že jsou duchovní sexuálně nevybouření, vylévají si svou sexuální frustraci na dětech, které je relativně jednoduché svést.

Zastáncem prvního názoru, tedy toho, že celibát nemá žádnou přímou souvislost s pedofií, má například italský salesián a kardinál Tarcisio Bertone, který loni v červnu prohlásil pro španělský list *La Vanguardia*, že sexuální zneužívání mladistvých a celibát spolu nikterak nesouvisí: *"Naopak právě nedodržování celibátu vede k postupné degradaci života kněze, který přestává být příkladem a duchovním vůdcem pro ostatní,"* řekl kardinál. *"Je jasně dokázáno, že důsledně zachovávaný celibát je velkou hodnotou pro kněžské poslání a pro pomoc věřícím,"* dodal.⁴⁹

⁴⁹ <http://claritatis.cz/zpravy/z-domova/podle-kardinala-bertoneho-nesouvisi-celibat-primo-s-pedofili/3813>

Na druhé straně můžeme uvést názor vídeňského kardinála Christopha Schönborna, který je pro, aby se názor církve vůči sexuálnímu postavení kněží znovu a řádně promyslel, dokazuje to jeho výrok na stránkách diecézního magazínu. Dle Schönborna *„je třeba znovu promyslet otázky výchovy a výběru kněží, a také zjistit, jak moc ovlivnila sexuální revoluce 60. let dnešní životní styl. Máme-li najít odpověď, bude to od církve i společnosti vyžadovat mimořádnou dávku poctivosti a upřímnosti“*⁵⁰

To švýcarský katolický teolog Hans Küng na to má názor o dosti vyhraněnější názor. Ve známém britském katolickém týdeníku The Tablet se loni v březnu vyjádřil tak, že celibát rozhodně souvisí s pedofilií, což dokazuje i jeho výrok, že postoj církve k sexu je nesmyslně upjatý a dále, že: *„Popírání vazby mezi celibátem a pedofilním jednáním je fatální chyba“*⁵¹

Celibát kritizuje i z jiného důvodu. Podle něj totiž může celibát za to, že je kněžích stále méně a méně.

K tématu celibátu a vzniku různých úchylek a pedofilií se vyjadřuje i přední český sexuolog Radim Uzel. Dle něj je velmi důležité rozlišovat mezi pravým zneužíváním a zneužíváním, které si pomyslné oběti vytvořili v hlavně, nebo jinak pochopili zcela normální chování duchovního.

Radim Uzel potvrzuje, že přední sexuologové a dobře zpracované výzkumy svědčí o tom, že celibát může souviset se vznikem sexuálních úchylek, které si duchovní kompenzují na dětech. Podle Uzla dobrovolná sexuální zdrženlivost nemusí vždy vést k ušlechtilosti ducha, naopak, může způsobovat potíže. Další stranou mince ale je, že celoživotní sexuální abstinence nezpůsobuje žádné zdravotní obtíže.

⁵⁰ http://www.rozhlas.cz/cro6/internet/_zprava/706387

⁵¹ http://www.rozhlas.cz/cro6/internet/_zprava/706387

Radim Uzel říká, že „život v celibátu připadá přitažlivý řadě homosexuálních a pedofilních jedinců. Nepřátelství k sexu pak považují za jakousi boží zkoušku. Někteří v ní bohužel neobstojí“⁵²

Také loni v Německu se našli někteří zastánci pro zrušení celibátu. Tyto diskuze se rozběhly po tom, co se rozmnožily případy sexuálního zneužívání dětí. Německý arcibiskup Ludwig Schick by byl pro, aby se změnili zaběhnuté tradice o zákazu manželství a nutnosti celibátu. Vyjádřil se o tom v časopise Der Spiegel. Jeho názor je zajímavý v tom, že si myslí, že příkaz celibátu by se měl vztahovat jen na vyšší posty v duchovním světě – a to na biskupy, členy řádů a kanovníky. Faráři by podle něj měli být této nutnosti zproštěni.

Stejný názor má také biskup Karl Lehmann a také německý ministr vnitra Thomas de Maiziére, který je představitelem německých křesťanských demokratů. Maiziére prohlásil pro německý časopis Zeit: *"Celibát považuji za špatný. Muž a žena patří k sobě, a to se týká i faráře"*. Naopak jeho kolegyně Annette Schavanová si myslí, že celibát nemá vůbec nic společného se sexuálním zneužíváním dětí v církvi.⁵³

Dalším, který se loni na jaře vyslovil proti celibátu je rakouský biskup Paul Iby. V rozhovoru pro Die Presse řekl, že *"Pro kněží by byla jistě úleva, kdyby se povinný celibát zrušil."* Dle něj by se měl každý kněz na základě své svobodné vůle rozhodnout, zda chce žít v celibátu, nebo jestli chce založit rodinu a žít rodinný život. Rakouský list Die Presse ve stejném článku vyjádřil svojí teorii o tom, že biskupové před penzí získávají odvahu k činům – stejně tak i Iby, kterému bylo loni 75 let a požádal o uvolnění ze své funkce. Dle něj je katolická církev v současné době ve velké krizi a nemalý podíl na této krizi má sexuální zneužívání dětí. Také přiznal, že lidé čekali větší aktivitu ze strany Papeže v problému sexuálního zneužívání dětí.⁵⁴

⁵² <http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/199288-radim-uzel-sexualni-odrikani-nahrava-uchylkam-a-pokleskum.html>

⁵³ <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19493>

⁵⁴ <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19483>

Na závěr kapitoly můžeme tedy říci, že celibát hraje určitě roli, ale záleží na individuální osobnosti. Jak již bylo zmiňováno výše, pro někoho je celibát důvodem k sexuálnímu zneužívání dětí, někomu naopak celibát nedělá problémy a nemá pocit, že by o něco přicházel.

Proto by určitým řešením tohoto problému mohlo být to, že se celibát stane dobrovolnou záležitostí a kněží si budou moci vybrat, zda ho chtějí dodržovat, či nikoliv. To samozřejmě úzce souvisí i s dobrovolnou samotou, o které jsem se zmiňovala výše.

Dalším bodem, nad kterým by se měla církev zamyslet je, zda by nebylo vhodné zařadit téma sexuální zneužívání dětí i do semináře, ve kterém se duchovní vzdělávají a věnovat mu tam náležitou pozornost. Seznámit tak budoucí duchovní s touto problematikou a upozornit je na možná rizika, která mohou v této souvislosti v jejich práci nastat. Také by bylo vhodné nabídnout jim pomoc, pokud by cítili, že může dojít k nějaké situaci, kterou by sami nezvládli.

Závěr

V práci s názvem Sexuální zneužívání v církvi jsem se snažila zaměřit na představení nekomerčních a komerčních forem sexuálního zneužívání a specifikovat je s ohledem na sexuální zneužívání dětí v církvi.

Na začátku práce jsem představila základní pojmy z oblasti fenoménu komerčního a nekomerčního sexuálního zneužívání dětí, které provází celou práci.

V další kapitole jsem se zaměřila na oběti. Popsala jsem oběti z pohledu komerčních a nekomerčních forem, uvedla jsem rizikové faktory, děti a rizikové situace a vytvořila jsem specifický profil oběti, která je zneužívána duchovním pachatelem.

Následky je další kapitola, která byla velmi důležitá proto, abychom si uvědomili, jak je sexuální zneužívání dětí duchovními pachateli závažné a jaké následky na dětech zanechá. Následky jsem poté ještě rozdělila na fyzické a psychické.

Poté následovala kapitola, která navazuje na následky, protože se v ní snažím hledat pomoc dětem, které jsou sexuálně zneužívány a poté jsem se zaměřila i na pomoc, kterou obětem, jenž byly zneužity duchovním pachatelem, nabízí církev.

V páté kapitole jsem se zabývala tím, jaká jsou základní lidská práva s ohledem na téma mé práce.

Nejzásadnější kapitolou v celé práci je ta, která se zaměřuje na pachatele. Pokusila jsem se v ní o typologii pachatelů sexuálního zneužívání obecně a poté jsem uvedla jednotlivé případy pachatelé, které se mi podařilo sesbírat během roku z různých médií a knih. Také jsem uvedla chronologii těchto případů. Zajímala jsem se zde i to, co se stane s pachateli, kteří si už svůj trest odpykali a mají za sebou i psychoterapii a mohou se vrátit k práci – ne však k práci duchovního. Poté jsem udělala analýzu celé kapitoly a vytvořila jsem z ní profil pachatele, který působí v církvi.

V poslední kapitole jsem se zaměřila na příčiny, které vedou duchovní pachatele k tomu, aby začali sexuálně zneužívat děti. Nejvíce jsem se rozepsala o celibátu a o různých pohledech na to, zda celibát hraje, či nehraje roli v sexuálním zneužívání dětí.

Myslím tedy, že cíl, který jsem si určila na začátku této práce – tedy uvedení do problému sexuální zneužívání dětí v církvi s ohledem na sexuální zneužíváním dětí obecně, byl splněn.

Seznam literatury

- FISCHER, Andrea. Bericht Missbrauch Jesuitenorden : Die Verantwortung des Jesuitenordens in bestimmten Fällen von sexuellem Missbrauch durch Mitglieder des Ordens. 8.7.2010, s. 1-20.
- MILFAIT, René . *Komerční sexualizované násilí na dětech*. vyd. první. Praha : Portál, s.r.o., 2008. 216 s. ISBN 978-80-7367-320-8.
- MÜLLER, Wunibald. *Verschwiegene Wunden : Sexuellen Missbrauch in der katholischen Kirche erkennen und verhindern*. München : Kösel, 2010, ISBN 978-3-466-37000-9.
- SCHAUER, Cathrin. *Kinder auf dem Strich : Bericht von der deutsch-tschechischen Grenze*. Bad Honnef : Horlemann, 2003. 135 s.
- VANÍČKOVÁ, Eva. *Dětská prostituce*. 2.doplněné vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-2218-4.
- VANÍČKOVÁ, Eva; PROVAZNÍKOVÁ, Hana. *Malá encyklopedie zneužívaného a zanedbávaného dítěte* . Praha : Růžová linka, 1997. 26 s.
- VANÍČKOVÁ, Eva; PROVAZNÍK, Kamil; HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana. *Sexuální zneužívání dětí I.díl*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 1997. 82 s. ISBN 80-7184-479-9.
- WEISS, Petr. *Sexuální deviace : Klasifikace, diagnostia, léčba*. 1. Praha : Portál, 2002. 360 s. ISBN 80-7178-634-9.
- WEISS ET AL., Petr. *Sexuální zneužívání pachatelé a oběti*. 1. vyd. Praha : Grada, 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.
- ZAJÍC, Jiří; PŘÍLEPKOVÁ, Michaela. *Hranice bezpečí : Metodický průvodce prevencí sexuálního zneužívání dětí a mladistvých I.* 1. vyd. Praha : Česká rada dětí a mládeže, 2009. 54 s.

Internetové zdroje:

- Česko. Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte. In *Úmluva o právech dítěte*. 2000, není, s. není. Dostupný také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/data/files/protokol.pdf>.
- [Http://claritatis.cz](http://claritatis.cz) [online]. 25.04.2010 [cit. 2011-04-02]. Res Claritatis. Dostupné z WWW: <<http://claritatis.cz/zpravy/z-domova/podle-kardinala-bertoneho-nesouvisi-celibat-primo-s-pedofiliu/3813>>.
- [Http://www.faz.net](http://www.faz.net) [online]. 27.8.2010 [cit. 2011-04-18]. Faz.net. Dostupné z WWW: <<http://www.faz.net/s/Rub77CAECAE94D7431F9EACD163751D4CFD/Doc~E6B40BC411ABA4079927DDF8F4C68F1C3~ATpl~Ecommon~Scontent.html>>.
- [Http://www.christnet.cz](http://www.christnet.cz) [online]. 17.2.2010 [cit. 2011-04-18]. Christnet.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19056>>.
- [Http://www.christnet.cz](http://www.christnet.cz) [online]. 7.5.2010 [cit. 2011-04-18]. Christnet.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19450>>.

Http://www.christnet.cz [online]. 12.5.2010 [cit. 2011-04-02]. Christnet.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19483>>.

Http://www.christnet.cz [online]. 12.5.2010 [cit. 2011-04-18]. Christnet.cz. Dostupné z www: <<http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19481>>.

Http://www.christnet.cz [online]. 14.5.2010 [cit. 2011-04-02]. Christnet.cz. Dostupné z WWW: <http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19493>

Http://www.christnet.cz [online]. 2.7.2010 [cit. 2011-04-18]. Christnet.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=19861>>.

Www.lidovky.cz [online]. 20.2.2008 [cit. 2011-04-18]. Lidovky.cz. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/duchovni-dostal-trest-za-sireni-pornografie-f3c-/ln_domov.asp?c=A080220_154642_ln_domov_mel>.

Http://www.lidovky.cz [online]. 24.8.2010 [cit. 2011-04-18]. Lidovky.cz. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/knez-zneuzyval-divku-chtel-po-ni-sex-a-hrozil-ji-ze-jinak-neprijde-do-nebe-14b-/ln_zahranici.asp?c=A100824_180605_ln_zahranici_tsh>.

Http://www.lidovky.cz [online]. 20.10.2010 [cit. 2011-04-18]. Lidovky.cz. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/ve-francii-uveznili-54-pedofilnich-knezi-dalsich-51-obvinili-pnn-/ln_zahranici.asp?c=A101020_221821_ln_zahranici_kim>.

Http://www.zeit.de [online]. 12.04.2010 [cit. 2011-04-18]. Zeit online. Dostupné z WWW: <<http://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2010-04/ettal-kindesmissbrauch-bericht>>.

MATULÍK, Rostislav. *Http://www.rozhlas.cz* [online]. 12.3.2010 [cit. 2011-04-02]. Český rozhlas. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/cro6/internet/_zprava/706387>.

OSN : *Úmluva o právech dítěte* [online]. New York : 20.11.1989 [cit. 2010-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>>.

PÖTHE, Peter; CSÉMY, Ladislav. *Mudr. Peter Pöthe : Sexuální zneužívání dětí v ČR - retrospektivní studie* [online]. 1998 [cit. 2010-08-06]. Dostupné z WWW: <http://www.dr-pothe.com/index.php?view=article&catid=49:publikovane-lanky&id=121:sexualni-zneuivani-dti-v-r-retrospektivni-studie&option=com_content&Itemid=75>.

PÖTHE, Peter. *Www.dr-pothe.com* [online]. 1997 [cit. 2011-04-02]. Mudr. Peter Pöthe. Dostupné z WWW: <http://www.dr-pothe.com/index.php?option=com_content&view=article&id=124%3Asexualni-trauma-v-dtstvi&Itemid=75>.

Přístup k právům Evropské Unie : Rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV [online]. Brusel : 22.12.2003 [cit. 2010-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:013:0044:01:CS:HTML>>.

UZEL, Radim. *Http://www.novinky.cz* [online]. 7.5.2010 [cit. 2011-04-02]. Novinky.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/199288-radim-uzel-sexualni-odrikani-nahrava-uchylkam-a-pokleskum.html>>.

Www.ikvu.de [online]. 09.10.2010 [cit. 2011-04-18]. Initiative Kirche von unten. Dostupné z WWW: <<http://alt.ikvu.de/html/aktuell/sexuelle-gewalt.html>>.

Další zdroje:

SCHNEIDEROVÁ, Dagmar. Rozhovor s C. Schauer, autorkou knihy *Děti šlapou ulici. Domino*. 19.11.2003

Materiály z Mezinárodního semináře na téma *Psychosociální, terapeutická a multiprofesní péče o sexuálně zneužívané děti*, který se konal v Mariánských Lázních 17.5. – 18.5. 2010.

Materiály z 8. odborného symposia o ochraně dětí s názvem *Malí hrdinové v nouzi. Chlapci jako zapomenuté oběti sexuálního zneužívání*, který se konal v Silberbachu ve dnech 30.11. – 2.12.2009.